

олий таълим муассасалари психологияни фаолияти бўйича методик семинарларда иштирок этиш;

олий таълим муассасаси раҳбарияти олдида олиб борилаётган ишлар юзасидан хисоботлар бериш;

маъмурият, ота-оналар билан узвий алоқада иш юритиш;

консультатив жараёнда олинган шахсий ахборот маҳфийлигини таъминлаш;

олий таълим муассаси Кенгаши олдида хисоботлар бериб бориш.

13. Олий таълим муассасаси психологининг хуқуклари:

олий таълим муассаси Кенгаши йиғилишларида иштирок этиш;

талабалар фаолиятини кузатиш мақсадида дарслар ва дарсдан ташқаридаги ишларда иштирок этиш;

педагогик хужжатлар билан танишиш;

олий таълим муассасасида гурухий ва индивидуал психологик тадқиқот ишларини олиб бориш;

ўз иш тажрибасини умумлаштириш мақсадида илмий ва илмий-оммабоп нашрларда иштирок этиш, психологик-педагогик билимларни тарғиб этиш;

маълумоти ва квалификациясига мувофиқ ўкув ва факультатив машғулотлар юкламаларини олиш;

зарурият туғилганда тиббий ва дефектологик муассасаларга мурожаат этиш;

ўкув-тарбия жараёнини такомиллаштириш билан боғлиқ масалаларни олий таълим муассаси раҳбариятига етказиш;

илмий-тадқиқот ишларида иштирок этиш;

касбий эҳтиёжларидан келиб чиқкан ҳолда ўз касбий малакасини ошириш;

мехнатни ташкил этишнинг қулай шарт-шароитларига эга бўлиш;

таълим муассасаси раҳбариятидан маслаҳатлар олиш;

хавф-хатарга мойил талабалар билан ишлашга ягона ёндашувларга доир услугубий кўрсатмаларни ишлаб чиқиш;

таълм-тарбия жараёнида профессор-ўқитувчилар ва талабалар хулки, ўкув фаолияти хусусиятларини кузатиш мақсадида дарс, маъруза, аудиториядан ташқари машғулотларда қатнашади;

мураббийлар, ота-оналар ва талабаларнинг йиғилишларида иштирок этади;

илмий изланишни йўлга қўйиш мақсадида олий ўкув юргларида гурухий ва индивидуал психологик тажрибалар ўтказади;

психологик ихтисос, асосий маълумотлардан ташқари ўкув ва факультатив тарзда 0,5 педагогик ставкада дарс ўтиш имкониятига эга;

касбий мажбуриятларни муваффақиятли адо этиш учун юкори ташкилотлардан, зарур шарт-шароитлар яратишини талаб қиласди;

ота-оналарга зарурият туғилганда оилавий турмуш психолоиясига оид консультатив хизмат усулларини тавсия қиласди;

амалиётчи психологнинг меҳнат таътили муддати барча олий таълим профессор-ўқитувчилари билан баробардир;

14. Таълим муассасаси психологи билиши зарур:

Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги қонуни ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини, давлатнинг ички ва ташқи сиёсатини, таълим ва ёшлар тўғрисида қабул қилинган фармон, қарор ва фармойишларнинг мазмун-моҳиятини;

замонавий умумий психология сирларидан хабардорлиги, яъни баркамол шахснинг психологик компонентлари (когнитив, эмоционал, хулқатвор), психологик қонуниятлар, психологик механизmlар ва психологик ҳодисларни, шахс структурасидаги билиш жараёнлари индивидуал психологик хусусиятлари, иродавий-эмоционал ҳолатларини, шахснинг замонавий назарияларини билиши;

ёш даврлари психологиясини, яъни психологик даврлаштириш класификациясидан ўсмирилик, ўспиринлик, талабалик, ёшлик, етуклик ёшларининг ўзига хос психологик қонуният, механизм ва ҳодисаларини, мазкур даврдаги психологик, физиологик ва ижтимоий омиллар билан боғлиқ муқкаар юз берадиган қийинчиликларни ўзига хос психологик характеристикасини чуқур билиш;

замонавий ижтимоий психологик билимлардан хабардорлиги, яъни психологик ижтимоийлашув жараёнлари, гурухлар класификацияси ва унинг храналогияси, шахснинг бирор бир фаолиятга йўналишида қадриятлар тизими, эҳтиёжлари, мотивлари, қизиқишилари, дунё қарашлари, орзу ва истаклари, ижтимоий фаоллиги, маъсулият, бурч компонентлари, жамоавий уюшқолик жиҳатлари, ижтимоий муҳитга адаптацияси кабиларни билиши;

этнопсихологик билимларни пухта билиши, яъни миллий характер, миллий қадриятлар тизими, миллий урф-одат ва анаъналар, миллий қиёфанинг психологик портрети ҳамда менталитет психологиясидан хабардор бўлиши;

Республика ва хориж олимларининг баркамол шахс концепциясининг психологик портретига қўшаётган янгиликларидан хабардор бўлиши;

психологик хизмат кўрсатиш йўналишилари психопрофилактика, психологик маориф ва маърифат, психодиагностика, психик рикојлантириш ва психокоррекция ҳамда психоконсультациянинг замонавий усулларини билиши;

педагогик-психологиянинг замонавий тадқиқот ва тарғибот методларини, ўқувчи-ёшларни ўқув фаолиятига тўғри йўналтиришнинг психологик механизmlарини, ўқув мотивларини кучайтирувчи психотренингларни билиши;

хозирги замон илмий-амалий асосланган тадқиқот ва тарғибо методларини билиши талаб қилинади.

15. Олий таълим муассасаси психологига қўйиладиган малака талаблари:

олий тоифадаги психолог: ихтисослиги бўйича магистрлик дипломига эга мутахассис, психолог сифатида камида 1 йил иш стажи бўлиши лозим;

1-тоифадаги психолог: ихтисослиги бўйича магистрлик дипломига эга мутахассис, 2-тоифадаги психолог сифатида камида 1 йил (ихтисослиги бўйича магистр иш стажига талаб қўйилмайди) иш стажи бўлиши лозим;

2-тоифадаги психолог: психология йўналиши бўйича бакалавр ёки дипломли мутахассис, психолог сифатида камида 2 йил иш стажига эга бўлиши лозим.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг
2017 йил 20 -санли буйруғига
6-илюва

Талабалар турар жойидаги тарбиячи-педагогнинг НАМУНАВИЙ ЛАВОЗИМ ЙУРИҚНОМАСИ

1. Талабалар турар жойларида (кейинги ўринларда матнда – ТТЖ деб юритилади) ташкил этиладиган маънавий-маърифий ва ахлоқий-тарбия ишлари таълим муассасаси Маънавият ва маърифат бўлими томонидан мувофиқлаштирилди маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор томонидан назорат қилиб борилади.

2. ТТЖда тарбиячи-педагог штатини жорий этишдан мақсад – талабаларнинг дарсдан бўш вақтларини мазмунли ва самарали ўtkазиш ҳамда “Таълим тўғрисида”ги қонун ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари, Олий Мажлис ва Вазирлар Махкамасининг қарорларида, шунингдек, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг буйруқ ва кўрсатмаларида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, таълим муассасаси талабалари онгига миллий ғояни сингдириш, уларда эркин фуқаро маънавиятини, озод инсон шахсини шакллантириш масаласи, талаба-ёшларнинг сиёсий онгини, хушёргилини янада ошириш, жамиятда бўлаётган ўзгаришларга, воқеа-ҳодисаларга, ислоҳотларга фаол муносабатини тарбиялаш, ҳозиржавоблигини ошириш ҳамда Ватанимиз тараққиётига таҳдид солаётган турли экстремистик оқимлар таъсиридан муҳофаза қилишга қаратилган маънавий-ахлоқий тарбия руҳини шакллантириш ва баркамол шахсни тарбиялашдан иборат.

3. Тарбиячи-педагог ТТЖда маънавий-маърифий ишларни ташкил этади ва талабаларнинг тарбиявий ишлари билан шуғулланади.

4. ТТЖдаги маънавий-маърифий ишлар олий таълим муассасаси Маънавий-маърифий ишлар ва иқтидорли ёшлар билан ишлаш бўлими билан бирга қуидаги ҳамкорлар билан биргаликда амалга оширилади:

Ёшлар иттифоқининг бошланғич ташкилоти кенгаши,
олий таълим муассасаси Хотин-қизлар қўмитаси,
“Ибн Сино саломатлик маскани” маърифат маркази,
касаба уюшмаси,
факультет деканатлари,
кафедралар,
бошқа жамоат ташкилотлари вакиллари.

Ҳамкор ташкилотлар вакиллари ТТЖга белгиланган режа асосида ташриф буюришади.

5. Тарбиячи-педагогнинг вазифалари:

- ТТЖдаги маънавий-маърифий ишлар бўйича йиллик режа тузади ва маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор томонидан тасдиқланади;
- ТТЖдаги талабаларни қийнаётган муаммолар ва уларни қизиқтирган масалалар хусусида давра сұхбатлари ўтказади, қизиқарли мавзуларда баҳс-мунозара ва дебатлар, маънавий-маърифий мавзудаги кечалар ташкил этади.

- ишлаб чиқилган режа асосида гурух мураббийларининг турар жойга ташрифини ташкил этади;
- талабаларнинг яшаш шароитлари ва уларнинг дарс билан боғлиқ муаммолари ҳақида тушунчалар ҳамда йўл-йўриклар кўрсатади;
- талабанинг одоб-ахлоқи, ўзини тутиши ва кийиниш маданиятига қай даражада эътибор қилаётганини назорат қиласи;
- тегишли режа асосида “Кафедра кунлари”ни ташкил этади;
- талабалар кенгаши ишини ташкил этиш ва масъулиятини оширишга кўмаклашади (зарурат туғилганда талабалар хулқ-авторини талабалар кенгаши муҳокамасига қўяди);
- қаватлар ва хоналар озодалигини, қават жиҳозлари соз ёки носозлигини назорат қиласи, мавжуд муаммоларни талабалар турар жойи Дирекцияси бошлиғи ва таълим муассасаси раҳбарияти эътиборига ҳавола этади;
- “Намунали хона” кўригини ўтказиб, ғолиб хона эгаларини рағбатлантириш ва талабаларнинг ижтимоий аҳволини яҳшилашга доир таклифлар киритади;
- ТТЖда паспорт ва кириш-чиқиш тизими, шунингдек, ёнғин хавфсизлигини таъминлаш бўйича хона жиҳозларидан оқилона фойдаланиш борасида тушунтириш ишларини олиб боради;
- ТТЖда жорий этилган тартиб-интизом ва қоидаларни қўпол равища бузиб, ахлоқ-одоб қоидаларига зид иш қилган талабаларни муҳокама қилиш, уларни талабалар турар жойидан четлатиш бўйича талабалар турар жойи маъмурияти ва факультет деканлари, проректорларга маълумотлар киритади;
- ТТЖдаги маданий дам олиш хоналарида маънавий-маърифий ишлар режасига биноан, давлатимиз, ҳалқимиз байрамлари ва тантанали саналарга бағищлаб кўзга кўринган жамоат арбоблари, олимлар, ёзувчилар, шоирлар ва санъат арбоблари билан учрашувлар, сухбатлар ва савол-жавоб кечаларини ўтказишида фаол иштирок этади, таълим муассасаси Маънавий-маърифий ишлар ва иқтидорли ёшлар билан ишлаш бўлими билан келишган ҳолда талабаларнинг музейлар, театрлар ва кўргазмаларга ташриfini ташкил қиласи;
- ТТЖни замонавий дизайн талабалари асосида жиҳозлаш, керакли шиорлар, расмлар ва деворий лавҳалар қўйиш учун таклифлар беради;
- талабаларнинг хуқуқий онгини ошириш, қонунларга риоя қилиш ва хуқуқбузарликнинг олдини олиш мақсадида йилнинг ҳар чорагида хуқуқ-тартибот органлари – прокуратура, суд ва ички ишлар ходимларининг ТТЖдаги талабалар билан учрашувларини юқори савияда ўтказилишини таъминлайди;
- талабаларни таълим муассасаси ҳаёти, бой тарихий анъаналари, жамоат ташкилотлари фаолияти, шунингдек, бўлажак мутахассислар сифатида қўйилган талаблар билан таништириб беради;
- ТТЖда ёшовчи талбаларнинг маълумотлар базасини шакллантиради;
- ТТЖда истиқомат қилаётган талабаларнинг ота-оналари билан мунтазам алоқада бўлиб, уларнинг сўровлари асосида фарзандларининг

умумий аҳволи ва таълим-тарбияси ҳақида маълумот беради;

- турдош таълим муассасаларидағи тажрибали тарбиячи-педагоглар билан яқиндан алоқада бўлиб, улар билан мунтазам тажриба алмасиб боради;

- шунингдек, ТТЖда талабаларнинг дарсдан ташқари вақтлардаги фаолияти тизимини такомиллаштириш, ёшлар билан олиб борилаётган тарбиявий ишларнинг таъсирчанлигини таъминлаш, талабаларни ижтимоий фойдали ишлар, қизиқарли тадбирлар билан қамраб олиш, уларнинг маданий дам олишларини ташкил этиш, фанларни ўзлаштириш ва дарс тайёрлаш шарт-шароитларини яхшилаш, талабалар туар жойига кириш ва чиқиш тартибларига қатъий риоя қилинишини таъминлаш, турли ёт ғояларнинг мақсад ва интилишларидан огоҳ этиш, гиёҳвандлик, ОИТС ва бошқа иллатлардан сақлаш каби тарбиявий ишларни амалга оширади.

6. ТТЖда ташкил этиладиган барча маънавий-маърифий тадбирларни Талабалар кенгаши билан ҳамкорликда ташкил этилади.

7. Тарбиячи-педагог қуидагиларни билиши керак:

Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Мехнат Кодекси ҳамда Вазирлик буйруқларини, олий таълим муассасаси талабалари билан педагогик-психологик ва маънавий-маърифий ишлар олиб боришнинг усул ва услубларини ҳамда тарбия жараёни бўйича белгиланган норматив хужжатларни.

8. Тарбиячи-педагог лавозимиға қабул қилинадиган кадрларга қўйиладиган талаблар:

- олий маълумот тўғрисидаги дипломига мувофиқ педагог (магистрлик даражасида), агар бошқа йўналишни тамомлаган бўлса, камида 5 йил таълим муассасасидаги таълим-тарбия жараёнидаги фаолият олиб борган бўлиши;

- таълим муассасасида камида 3 йил дарс берган бўлиши;

- ишга қабул қилинаётган вақтда камида 30 ёшга тўлган бўлиши;

- катта ҳаёт тажрибасига ҳамда талабаларга ўрнак ва намуна бўладиган фазилатларга эга бўлиши;

- педагогика, психология ва тарбия ҳақида дастлабки билимларни билиши;

- ёшларга оид давлат сиёсатини, бугунги кундаги ижтимоий-сиёсий ҳаётда кечеётган воқеалар ҳамда Ўзбекистон Республикасининг таълим-тарбияга оид сиёсатини билиши;

- раҳбарлик қобилияти ва ишларни ташкил этиш моҳоратига эга бўлиши;

- вазифаларига нисбатан масъулият ва жавобгарликни ҳис қиласидиган бўлиши;

- китобхонлик маданиятига ҳамда бошқа намунавий шахсий фазилатларга – интеллект, маданиятли, етакчилик, ижодий қобилиятлар, хушмуомалалик, ташкилотчилик, ташаббускорлик ва тадбиркорлик қобилиятларига эга бўлиш, масъулият ҳисси, мустақил қабул қилиш ва иш тутиш, қатъий ҳаракат қилиш, муассаса стратегик мақсадларига эришишини таъминлаш хусусиятларига эга бўлиши.

9. Тарбиячи-педагогнинг иш вақти:

кеч соат 16.00 дан 22.00 гача,

эрталаб соат 06.00 дан 08.00 гача бўлган вақтни ўз ичига олади.

10. Тарбиячи-педагог талабалар тураг жойларида ўтказилиши белгиланган тадбирлар ижросини таъминламаган профессор-ўқитувчилар ва кафедралар фаолияти бўйича уларга маъмурий-ташкилий чоралар кўриш масалалари бўйича ректоратга таклифлар киритиш қўйиш хукуқларига эга.

11. Талабалар тураг жойларида ўтказиладиган маънавий-маърифий, хуқукий-тарбиявий тадбирлар олий таълим муассасасининг маънавий-маърифий ишлар режаси доирасида амалга оширилади.

12. Битта талабалар тураг жойига 1 штат бирлиги ажратилган бўлиб, уларга 2 нафардан (хар бири 0,5 ставкадан) тарбиячи-педагог қабул қилиниши мумкин.

Вазирликнинг 2017 йил “23 08 даги
600 -сон буйруғига
7-илова

Олий таълим муассасаларида “Фидойинг бўлгаймиз сени, Ўзбекистон!” шиори остида ўтиладиган “Мустақиллик дарси” ва “Маънавият соати” бўйича намунавий ўкув дастури

Олий таълим муассасаларида “Фидойинг бўлгаймиз сени, Ўзбекистон!” шиори остида ўтиладиган “Мустақиллик дарси”нинг намунавий режаси

№	Машғулот тури	Ажратилган соат
1.	Маъруза	4
2.	Семинар	2
	Жами:	6

Олий таълим муассасаларида “Фидойинг бўлгаймиз сени, Ўзбекистон!” шиори остида ўтиладиган “Мустақиллик дарси” бўйича мавзулар

№	Машғулот тури	Ажратилган соат
Маъруза		
1.	“Фидойинг бўлгаймиз сени, Ўзбекистон!” (Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йил 27 июнданги «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг йигирма олти йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўtkазиш тўғрисида»ги ПҚ-3095-сонли қарорида илгари сурилган ғоялар хусусида)	2
2.	Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курамиз. (Ўзбекистон Республикаси Президенти Мирзиёев Шавкат Миромоновичнинг “Эркин ва фаровон, демократик ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз”, “Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак”, “Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови”, “Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курамиз” номли китобларида илгари сурилган ғоялар хусусида)	2
Семинар		
3.	Ҳаракатлар стратегияси – ислоҳотларнинг янги босқичи. (2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг мазмун-моҳияти хусусида)	2
Жами:		

Изоҳ: “Мустақиллик дарси” гурухларда 2 сентябрь куни ва 4-9 сентябрь кунлари ўтилиши мумкин. 2 сентябрда 2 соат “Мустақиллик дарси”, 2 соат “Хотира дарси” ва амалий машғулот ўтиш тавсия этилади. Бошқа кунларда ҳам шу тарзда ўтилиши мумкин.

4-9 сентябрь кунлари вазирлик ва идоралардан бириктирилган ходимлар ҳам дарс ўтадилар.

Вазирликнинг 2017 йил “03” 08 даги
-сон буйруғига
600
8-илова

**Олий таълим муассасаларида Ўзбекистон Республикасининг биринчи
Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг порлоқ
хотирасига бағишланган “Хотира дарси” бўйича
НАМУНАВИЙ ЎҚУВ ДАСТУРИ**

**Олий таълим муассасаларида Ўзбекистон Республикасининг биринчи
Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг порлоқ хотирасига
бағишланган “Хотира дарси”нинг намунавий режаси**

№	Машғулот тури	Ажратилган соат
1.	Маъруза	2
2.	Семинар	2
3.	Мустақил иш	2
	Жами:	6

**Ўзбекистон Республикасининг биринчи Президенти Ислом
Абдуғаниевич Каримовнинг порлоқ хотирасига бағишланган
“Хотира дарси” бўйича мавзулар**

№	Машғулот тури	Ажратилган соат
Маъруза		
1.	Ислом Абдуғаниевич Каримов мустақил Ўзбекистон давлатининг асосчиси, буюк давлат ва сиёсат арбоби	2
2.	Ўзбекистоннинг порлоқ истиқболида Ислом Абдуғаниевич Каримов сиёсий фаолиятининг ўрни ва роли	2
Семинар		
3.	Ислом Каримов ташаббуси билан барпо этилган бино ва иншоотлар ёки хотира майдони ва у кишининг ҳёти ва фаолияти акс этган музейларга экскурсия	2
	Жами:	6

Изоҳ: “Мустақиллик дарси” гурӯҳларда 2 сентябрь куни ва 4-9 сентябрь кунлари ўтилиши мумкин. 2 сентябрда 2 соат “Мустақиллик дарси”, 2 соат “Хотира дарси” ва 2 соат амалий машғулот ўтиш тавсия этилади. Бошқа кунларда ҳам шу тарзда ўтилиши мумкин.

4-9 сентябрь кунлари вазирлик ва идоралардан бириктирилган ходимлар ҳам дарс ўтадилар.

Вазирликнинг 2017 йил “28 09 даги
-сон буйргуга
9-илова

**Таълим муассасаларида фаолият олиб бораётган педагог кадрларнинг
ижтимоий нуфузини ошириш юзасидан таклифларни тайёрлаш бўйича
ИШЧИ ГУРУХ ТАРКИБИ**

1. Рахмонов Норим - Маънавий-ахлоқий тарбия бошқармаси бошлиғи ўринбосари, Ишчи гуруҳ раҳбари
2. Умаров Дилшоджон - ТДЮУ Маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор, аъзо
3. Турсунмуратов
Турдимурат - Тошкент шахридаги Инха университети Маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор, аъзо
4. Риҳсиева Гульчехра - ТДШИ Илмий ишлар бўйича проректор, аъзо
5. Халиқулова Гузаль - ЎзДСМИ Илмий ишлар бўйича проректори, аъзо
6. Эргашов Дилшод - ТДПУ Ўқув ишлари бўйича проректор, аъзо
7. Зарипов Орип - ТДТУ Ўқув ишлари бўйича проректор, аъзо
8. Мўминов Ахрол - ТДПУ Молиявий-иктисодий ишлар бўйича проректор, аъзо
9. Хамидов Обиджон - ТДИУ Молиявий-иктисодий ишлар бўйича проректор, аъзо

Вазирликнинг 2017 йил “11” 08 даги
-сон буйругига
10-илюва

Маънавий-маърифий ишлар бўйича проректорнинг лавозим вазифаларига киритилаётган қўшимчалар

Олий таълим муассасаларининг маънавий-маърифий ишлар бўйича проректорига қўшимча тарзда юклатилётган вазифалар:

- олий таълим муассасасида ижро интизомини мустаҳкамлаш, кадрларни танлаш, тарбиялаш ва ўқитиш масалалари билан доимий шуғулланиш ҳамда уларни лавозимларига тайинлаш бўйича таклифлар бериш;
- олий таълим муассасасига янги қабул қилинаётган ходимларни ишга қабул қилишда бевосита иштирок этиш;
- олий таълим муассасасининг барча бўлимлари, факультетларидағи маънавий-маърифий ишларни назорат қилиш, тегишли вазирлик ва идоралар буйруқлари ҳамда кўрсатмаларининг ўз вақтида бажарилишини текшириб бориш;
- маънавий-ахлоқий масалалар самарадорлиги ва сифатини ошириш бўйича факультет деканлари ва кафедра мудирларига кўрсатмалар, тавсиялар бериш;
- ижтимоий-гуманитар йўналишдаги кафедраларга умумий раҳбарлик қилиш ва уларга кадрларни қабул қилишда сухбатдан ўтказиш;
- профессор-ўқитувчиларнинг йиллик ўқув юкламаларида “Маънавий-маърифий ишлари” соҳасига тегишли бандининг тўлиқ бажарилишини назорат қилиш ва уни баҳолаш;
- маънавий-ахлоқий ишларни шакллантириш, яхши намуна кўрсатган бўлим, факультет, кафедра жамоаси ёки профессор-ўқитувчиларни моддий ва маънавий рағбатлантиришга тавсиялар бериш, шу жумладан, давлат мукофотларига тавсия беришда иштирок этиш;
- таълим муассасаси молиявий бюджетидан маънавий-маърифий ишлар учун ажратилган молиявий ресурслар доирасида ўрнатилган тартибда фойдаланишни амалга ошириш;
- олий таълим муассасаси психологи ва талabalар турар жойи тарбиячи-педагоглари, психологик хизматнинг фаолиятини ва назорат қилиш ва мувофиқлаштириш;
- чет элга чиқиб кетаётган талabalар, профессор-ўқитувчилар ва ишчи-ходимларни сухбатдан ўтказиш ва уларга тегишли тартибда тушунтириш ишларини олиб бориш;
- профессор-ўқитувчилар, ходимлар ва талabalарни ижтимоий қўллаб-куватлаш ва моддий рағбатлантириш комиссиясига раҳбарлик қилиш;
- ҳар бир ўқитувчининг йиллик режасини кўриб чиқиш, унда маънавий-маърифий масалалар бўлишини талаб қилиш ва ҳисоботини сўраш;
- битиравучи талabalар учун ижтимоий-гуманитар фанлардан ўтказиладиган давлат аттестацияси ҳайъати раиси ва аъзоларига имтихон юзасидан таклифлар, лойиҳалар киритиш.

Вазирликнинг 2017 йил “600” даги
-сон буйруғига
11-илюва

**Олий таълим муассасаларида “Биринчи курс мактаби” тадбирлари
доирасида фойдаланиш учун “Олий таълим муассасасида таълим
олишни ўрганамиз” мавзусидаги тренингининг
НАМУНАВИЙ ИШЧИ ДАСТУРИ**

Ўтказиш жойи: таълим муассасаси номи

Иштирокчилар: 1-курс бакалавриат босқичи талабалари

Ўтказиш вақти: 4-9 сентябр 2017 йил

Мақсад:

1. олий таълим муассасасининг ҳаёт фаолияти ва инфратузилмаси билан танишириш.

2. Иштирокчиларда маъруза, семинар ва амалий машғулотларда мустақил фаолият юритишнинг умумўкув кўникма ва малакаларини шакллантириш.

Натижалар: тренинг иштирокчиларининг умумўкув кўникма ва малакалар натижасида:

1. Илмий адабиётларни ўқиши ва ахборотни белгилаш малакаларига эга бўладилар.

2. Мустақил фаолият натижаларини: режа, конспект, асосли эссе, рефератларни белгиланган талабга мувофиқ ёзма тақдим этишнинг йўл ва воситаларига эга бўладилар.

3. Мустақил фаолият натижаларини оғзаки тақдим этиш: маъруза ва сўзга чиқиши вақтида шу билан бирга ўкув топшириқларини бажариш натижалари бўйича тақдимотда, ўзини ишончли тутиш, турли кўргазма воситаларидан фойдаланишнинг йўл ва воситаларига эга бўладилар.

4. **Таҳлилий ахборотларни кўргазмали тақдим этиш:** ахборотни ўрганилаётган тушунчалар (юзага келиш, ҳодиса, мавзу ва х.к) ўртасидаги алоқа ва ўзаро алоқани ўрнатиш, муаммони ечишни режалаштиришда: кейслар, кластер, тоифалаш ва концептуал жадвал бошқа шу каби каби воситалардан фойдаланиш орқали ўкув топшириқларни бажаришнинг йўл ва воситаларига эга бўладилар.

5. Ўкув лойиҳавий фаолият, кейсда баён этилган амалий вазиятни **таҳлил қилиш ва ечиш** малакаларига эга бўладилар.

6. Талабалар ўзларининг нуқтаи назарларидан келиб чиқсан ҳолда ўзаро фикрларини тизимли баён этиш, сухбатга киришиш, саволларни шакллантириш жавобларни тинглаш, қоидага риоя қилган ҳолда **баҳс** олиб бориш, баҳс-мунозарда, стол атрофида музокора юритишга ўрганадилар;

7. Гурухли ўзаро ҳаракат қилиш – ўкув топшириқларини бажариш бўйича гурухли фаолиятни жамоавий режалаштириш, ҳамкорликда ишлаш, мулоқотга киришиш, ўзаро ҳаракат, ўзаро ёрдам ва ўзаро баҳолашга тайёрликларини намоён қиласидилар.

4 сентябрь (Душанба)

1-дарс	<i>Очилиши маросими</i>
2-дарс	<p>Факультет деканлари, унинг муовинлари ҳамда факультет кафедралари билан танишув.</p> <p>Олий таълим муассасасидаги музейга саёҳат.</p> <p>Олий таълим муассасаси Ахборот-ресурс марказига ташриф.</p> <p>Олий таълим муассасасининг дикқатга сазовор жойларида очиқ осмон остида тарих дарсларини ўтказиш.</p> <p>Олий таълим муассасасининг жамоат ишлари билан шуғулланувчи вакиллари билан учрашув (Ёшлар иттифоқи, Касаба уюшмаси).</p> <p>Олий таълим муассасаси бўйлаб саёҳат (жадвал асосида).</p>

5 сентябрь (Сешанба)

1-дарс	Тренингга кириш. Талабаларни Олий таълим муассасасининг ички тартиб-қоидалари ва одоб-ахлоқ қоидалари билан таништириш.
2-дарс	<p><i>Кичик маъруза:</i> Ёшлар иттифоқининг олий таълим муассасасидаги фаолияти ва талабаларга бериладиган имтиёзлари.</p> <p>Ўқув топшириғини кичик гуруҳларда бажариш бўйича ишни ташкил этиш.</p> <p><i>Амалий иши.</i></p>
3-дарс	<p><i>Кичик маъруза:</i> Олий таълим муассасасининг тузилмаси: ректорат, факультет, деканат, кафедра нима?</p> <p>“Мустақил ўқув лойиҳавий фаолиятни ташкил этиш”.</p> <p>Ўқув лойиҳа устидан ишлашни режалаштириш бўйича амалий иши.</p>
<i>Аудиториядан ташқари мустақил ишлаш учун топшириқ:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> Инсерт техникасидан фойдаланган ҳолда қўлланманинг Талабага, 1 ва 8-мавзуларини ўқиб чиқинг. Кичик гуруҳларда қўйдаги ўқув лойиҳавий фаолият натижаларининг макетларини ишлаб чиқинг: “Китоб – билимлар манбай ва маънавият асоси” визуал тақдимоти, “Лойиҳавий фаолият тўғрисида ҳисобот” 	

6 сентябрь (Чоршанба)

1-дарс	Талабаларнинг билимини баҳолаш тизими ҳақида. Ўқув лойиҳавий фаолият натижалари макетларининг тақдимоти ва муҳокамаси.
2-дарс	<i>Кичик маъруза:</i> Илмий адабиётларни ўқиш бўйича мустақил фаолиятни ташкил этиш усул ва воситалари. <i>Амалий иши.</i>

3-дарс	<p>Таҳлилий маълумотларни кўргазмали тақдим этиш усул ва воситалари – график ташкил этувчилар:</p> <p><i>Кичик маъруза:</i> Маълумотларни таркиблаштириш ва таркибий бўлиб чиқиш, ўрганилаётган тушунчалар (ходисалар, воқеалар, мавзулар ва шу кабилар) ўртасидаги алоқа ва ўзаро алоқадорликни ўрнатиш усул ва воситалари (<i>Кластер, тоифали ва концептуал жадваллар</i>).</p> <p><i>Амалий иши.</i></p> <p><i>Кичик маъруза:</i> Маълумотларни таҳлил этиш ва таққослаш йўл ва воситалари.</p> <p><i>Амалий иши.</i></p>
<i>Аудиториядан ташқари мустақил ишилаш учун топширик:</i>	
1. Инсерт техникасидан фойдаланган ҳолда қўлланманинг 2 ва 5 мавзуларини ўқиб чиқинг.	
2. Кўйидаги график ташкил этувчиларни ишлаб чиқинг: кейслар, кластер, тоифалаш ва концептуал жадвал.	

7 сентябрь (Пайшанба)

1-дарс	<p>Ҳаракатлар стратегиясининг мазмун-моҳияти.</p> <p>Ҳаракатлар стратегияси хонаси, Маънавият хонаси ва Ёшлар иттифоқи хонаси билан танишув (жадвал асосида).</p> <p>1 ва 2 гуруҳ график ташкил этувчиларнинг тақдимоти.</p> <p>Ўқув лойиҳавий фаолият натижалари бўйича қисқача ҳабарлар</p>
2-дарс	<p><i>Кичик маъруза:</i> Ахборотни оғзаки равишда етказиш бўйича мустақил фаолиятни ташкил этиш.</p> <p><i>Амалий иши.</i></p>
3-дарс	<p><i>Кичик маъруза:</i> Муаммо топиш бўйича мустақил фаолиятни ташкил этиш (кейслар, кластер, тоифалаш ва концептуал жадвал каби усуллар асосида).</p> <p><i>Амалий иши.</i></p>
<i>Аудиториядан ташқари мустақил ишилаш учун топширик:</i>	
1. Инсерт техникасидан фойдаланган ҳолда қўлланманинг 3 ва 6 мавзуларини ўқиб чиқинг.	

8 сентябрь (Жума)

1-дарс	<p>3-гуруҳ график ташкил этувчиларнинг тақдимоти</p> <p>Ўқув лойиҳавий фаолият натижалари бўйича қисқача ҳабарлар</p>
2-дарс	<p><i>Кичик маъруза:</i> Ахборотни ёзма шаклда узатиш бўйича мустақил фаолиятни ташкил этиш.</p> <p><i>Амалий иши.</i></p>
3-дарс	<p><i>Кичик маъруза:</i> “Кейс ечимини топиш бўйича мустақил фаолиятни ташкил этиш”.</p> <p><i>Амалий иши:</i> Кичик гуруҳларда кейс ечимини топиш:</p>

Аудиториядан ташқари мустақил ишилаш учун топширик:

1. Инсерт техникасидан фойдаланган ҳолда қўлланманинг 4 ва 7 мавзуларини ўқиб чиқинг.
2. “Менинг севимли китобим” мазусида эссе ёзинг.

9 сентябрь (Шанба)

1-дарс	“Менинг севимли китобим” мазусидаги эсселарнинг тақдимоти
2-дарс	Гурухларда ўкув лойиҳаларнинг тақдимоти
3-дарс	Тренингнинг ёпилиш маросими

Изоҳ: 1. Олий таълим муассасаси хусусиятидан келиб чиқсан ҳолда мазкур дастурга ўзгартириш киритилиши мумкин. Киритилаётган ўзгартиришлар натижадорлик нуқтай назаридан амалий аҳамиятга эга бўлиши ва талабаларга фойдали маълумотлар беришга қаратилган бўлиши лозим.

2. “Биринчи курс мактаби” бўйича дарс машғулотлари вақтини белгилаш олий таълим муассасасининг ўкув ишлари бўйича проректори зиммасига юкланди..

Вазирликнинг 2017 йил “22 08” даги
-сон буйругига
12-илюва

**Уюшмаган ёшлар билан олиб борилаётган ишларни тизимли ташкил
этишининг долзарб масалалари мавзусидаги илмий-амалий
конференциянинг таҳрир ҳайъати аъзолари**

РЎЙХАТИ

1. Бекмуродов Мансур	- Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти профессори
2. Мадаева Шахноза	- Ўзбекистон Миллий университети кафедра мудири
3. Усарова Феруза	- “Ижтимоий-гуманитар фанлар” кафедраси доценти
4. Қодиров Эшмуҳаммад	- “Умумтаълим фанлар” кафедраси доценти
5. Мухитдинова Фирюза	- Давлат ва хуқуқ назарияси ва тарихи кафедраси профессори в.б.
6. Умарова Нигора	- “Ижтимоий-гуманитар фанлар” кафедраси мудири
7. Отамуродов Саъдулла	- Тошкент кимё-технология институти профессори
8. Мўминов Алишер	- Ўзбекистон Миллий университети факультет декани
9. Каххарова Матлуба	- Тошкент давлат педагогика университети кафедра мудири
10. Сирожов Ойбек	- Тошкент кимё-технология институти кафедра мудири
11. Тўйчиева Хамида	- Тошкент ислом университети доценти
12. Хайтов Улугбек	- Тошкент давлат техника университети доценти
13. Жўраев Нарзулла	- Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети кафедра мудири
14. Султонов Аслиддин	- Тошкент кимё-технология институти катта ўқитувчиси
15. Мухаммадиева Ойниса	- Ўзбекистон Миллий университети доценти
16. Матниязов Зафар	- Тошкент архитектура-қурилиш институти кафедра мудири
17. Полвонов Расул	- Тошкент тиббиёт академияси Маънавият ва маърифат бўлими услубчиси

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

Вазирликнинг “Олий таълим муассасаларида ўтказилаётган “Ахборот соати” машғулотларининг таъсирчанлиги ва самарадорлигини янада ошириш тўғрисида”ги буйруғига
ХУЛОСА

Мазкур буйруқ лойиҳаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги ПҚ-3151-сон қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев томонидан 2017 йил 9 август куни ўтказилган мажлис баёнида белгиланган топшириқлар ижросини таъминлаш ҳамда олий таълим муассасаларида талаба-ёшларни кундалик ахборотлардан хабардор этиб боришга қаратилган “Ахборот соати” машғулотларининг таъсирчанлиги ва самарадорлигини янада ошириш мақсадида тайёрланган.

Буйруқ лойиҳаси билан боғлиқ барча материаллар кўриб чиқилди ва у амалдаги Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда қонуности ҳужжатлари талабларига зид эмас.

**Маънавий-ахлоқий тарбия
бошқармаси бошлиғи**

О.Базаров

Хукуқий экспертиза натижалари бўйича
ХУЛОСА

Ушбу буйруқ, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги ПҚ-3151-сон қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев томонидан 2017 йил 9 август куни ўтказилган мажлис баёнида белгиланган топшириқлар ижросини таъминлаш ҳамда олий таълим муассасаларида талаба-ёшларни кундалик ахборотлардан хабардор этиб боришга қаратилган “Ахборот соати” машғулотларининг таъсирчанлиги ва самарадорлигини янада ошириш мақсадида тайёрланган бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига, қонунлари ҳамда қонуности ҳужжатлари талабларига зид эмас.

Шу боис ушбу буйруқ лойиҳасига **раҳбар имзоси қўйилиши тавсия этилади.**

Бош ҳуқуқшунос

Р.Сулейманова

21.08.2017 й.

Изоҳ: Ушбу хулоса раҳбар томонидан имзоланган ҳуёсжат билан бирга сақланади.